

Näkökulmia tehtäviin ja kuviin

Tehtävä 1

Mitä eroa on käsitteillä

a) feodalismi - kartanotalous

- Feodalismi tarkoittaa keskiajan hallintomuotoa, jossa kuningas läänittää maata saadakseen ritareita.
- Kartanotalous tarkoittaa maanviljelyyn perustunutta keskiajan talousmuotoa, joka oli keskittynyt suurten kartanoiden ympärille.

b) vasalli - läänitys

- Molemmat ovat feodalismiin liittyviä käsitteitä.
- Vasalli tarkoittaa henkilöä, joka on saanut läänityksen ylemmältään ja luvannut vastapalveluna sotilaita.
- Läänitys puolestaan tarkoittaa maa-aluetta, jonka vasalli sai sotapalvelusta vastaan.

c) sääty - sääty-yhteiskunta?

- Sääty-yhteiskunta oli keskiajan yhteiskuntamuoto, jossa ihmiset jaettiin eri säätyihin, jotka olivat aatelisto, papisto, talonpojat ja myöhemmin porvaristo.
- Sääty oli ryhmä, johon ihminen kuului syntyperänsä mukaan.

Tehtävä 2

Perustelevä väite: rahatalouden katoaminen vaikutti feodalismin syntyyn.

- Rooman tuhoutuessa raha menetti merkityksensä vaihdon välineenä, minkä seurauksena palattiin luontaistalouteen.
- Koska kuningas ei voinut maksaa sotapalveluksesta rahalla, hän antoi maata (läänitys). Tavasta tuli yleinen käytäntö keskiajalla, ja tätä yhteiskuntamuotoa kutsutaan feodalismiksi.

Tehtävä 3

Mitkä keskiajan loppupuolen ilmiöt heikensivät feodalismia?

- Kaupan ja rahatalouden elpymisen myötä porvaristo nousi merkittäväksi ryhmäksi.
- Hallitsijat liittoutuivat porvariston kanssa aatelistoa vastaan.
- Hallitsijat tarjosivat porvaristolle vakaita oloja, joita kaupankäynti vaatii.
- Hallitsijat saivat kaupankäynnistä verotuloja, joiden avulla he vahvistivat hallintoa ja armeijaa.
- Varallisuuden kasvaessa riippuvuus aatelistosta väheni ja ritariarmeijasta siirryttiin palkka-armeijaan.
- Hallitsija palautti muun muassa Ranskassa asevoimin läänejä itselleen.
- Vallanperimyssodissa tyhjiilleen jääneet kartanot ja linnat oli helppo vallata takaisin.
- Aateliston ritariarmeijat olivat heikompia kuin hallitsijan tuliasein varustettu armeija.

Tehtävä 4

Miksi voidaan sanoa, että feodalismi on hyvin tulkinnanvarainen käsite?

- Feodalismi ei ollut käytössä kaikkialla Euroopassa, voimakkainta se oli Ranskassa.
- Feodalismin sisältö myös vaihteli ajallisesti. Voimakkainta se oli sydänkeskiajalla.
- Talonpoikien asema vaihteli. Osassa Eurooppaa he elivät lähes maaorjuudessa, mutta esimerkiksi Suomessa he säilyttivät vapautensa.
- Feodalismin käsite syntyi vasta keskiajan jälkeen. Sen määrittely on vaihdellut eri vuosisatoina.

Tehtävä 5

Listaa asioita, joiden perusteella voidaan sanoa, että ”keskiaikainen yhteiskunta ei ollut tasa-arvoinen”.

- Ihmiset oli jaettu säätyihin, joiden asemat eivät olleet tasa-arvoisia.
- Parhaimmassa asemassa olivat aatelisto ja papisto, jotka olivat verovapaita säätyjä. Lisäksi niillä oli verotusoikeus.
- Miehen asema oli naista parempi, mikä näkyi esimerkiksi perinnönjaossa.
- Talonpojat olivat joillakin alueilla maaorjan asemassa.
- Paikoin feodaaliherralla oli alaisiinsa jopa tuomiovalta.
- Kaupankäynti oli sallittua vain kaupungeissa.
- Keskiajalla ei ollut elinkeinovapautta, vaan kaupungin ammattikunnat päättivät, keillä oli oikeus ammatin harjoittamiseen kaupungissa.

Tehtävä 6

Lue oheinen keskiaikainen uskollisuudenvala.

a) Mitä keskiajalle tyypillistä valassa on?

- Ihmiset olivat eriarvoisia. Osa oli todella köyhiä, joten he joutuivat turvautumaan muiden apuun.
- Rahatalous puuttui ennen 1200-lukua, joten tavarat tai palvelut vaihdettiin toisiin tavaroihin tai palveluihin.
- alamaisuussuhde
- alistuminen ylemmän alaisuuteen
- vastavuoroisuussuhde; ylempi antaa suojelua ja valan antanut palvelee häntä

b) Kirjoita keskiaikaista uskollisuudenvalaa mukaillen uskollisuudenvala historian opettajallesi.

- opiskelijan oma vastaus